

© Neslužbeni prijevod donosi Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit e.V. (IRZ) uz podršku njemačkog Ministarstva vanjskih poslova. Ovaj prijevod ne obvezuje Sud.

© Unofficial translation made by the Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit e.V. (IRZ) with the support of the German Foreign Ministry. This translation does not bind the Court.

© Cette traduction non officielle a été effectuée par la Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit e.V. (IRZ) avec le soutien du ministère allemand des Affaires étrangères. Elle ne lie pas la Cour.

Informativni letak – Homoseksualnost: krivičnopravni aspekti

Ožujak 2011.

Informacije sadržane u ovom letku nisu obvezujuće za Sud, niti su potpune.

Homoseksualnost: krivičnopravni aspekti

Općenito o kriminalizaciji homoseksualnih odnosa

Dudgeon protiv Ujedinjenog Kraljevstva (7525/76)

22.10.1981.

Prema zakonodavstvu koje je u to doba bilo na snazi u Sjevernoj Irskoj, homoseksualni odnosi između muškaraca smatrali su se krivičnim djelom. Podnositelj zahtjeva homoseksualne orijentacije iznio je da je zbog toga osjećao strah, psihički pritisak i opterećenje, uključujući strah od psihičkog zlostavljanja i ucjenjivanja, što je bila posljedica samog postojanja tih zakona. Osim toga, žalio se da je bio izložen istragama o određenim homoseksualnim aktivnostima.

Evropski sud za ljudska prava ustanovio je da ograničenja nametnuta podnositelju zahtjeva zbog opsežnosti i neuvjetovanosti, te težine mogućih sankcija nisu razmjerna ciljevima koje je zakonodavac njima želio ostvariti, posebice „zaštitu prava i sloboda drugih osoba“ i „zaštitu morala“.

Povreda člana 8. (Pravo na poštivanje privatnog života) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Mjere za izvršenje presude (Zakon je izmijenjen).

Norris protiv Irske (8225/78)

26.10.1988.

Prema zakonodavstvu koje je u to doba bilo na snazi u Irskoj, homoseksualni odnosi između muškaraca smatrali su se krivičnim djelom. Podnositelj zahtjeva homoseksualne orijentacije žalio se na te zakone, koji prema njegovu mišljenju predstavljaju nerazmjerni zahvat u njegovu pravo na poštivanje privatnog života, u što se ubrajaju i seksualni odnosi.

Evropski sud za ljudska prava ustanovio je da se ne može tvrditi da u Irskoj postoji „hitna društvena nužnost“ za sankcioniranje homoseksualnih radnji. Činjenica da građane koji homoseksualnost smatraju nemoralnom takve radnje mogu šokirati, ili ih oni doživljavaju kao nešto što vrijeđa njihov moral ili remeti mir, sama po sebi ne opravdava primjenu krivičnopravnih sankcija, ako su u tim radnja sudjelovale samo punoljetne odrasle osobe.

Povreda člana 8. (Pravo na poštivanje privatnog života) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Mjere za izvršenje presude (Zakon je izmijenjen).

Modinos protiv Cipra (15070/89)

22.04.1993.

Podnositelj zahtjeva bio je homoseksualac koji je bio u vezi s drugim odraslim muškarcem. Bio je predsjednik organizacije *Liberation Movement of Homosexuals in Cyprus*. Iznio je da je zbog zakonskih odredbi koje predviđaju sankcije za određene homoseksualne radnje stalno bio pod pritiskom i u strahu te se bojao progona.

Evropski sud za ljudska prava ustanovio je da je postojanje tih zakona kontinuirano i neposredno utjecalo na privatni život podnositelja žalbe. S obzirom na gore navedene presude ESLJP-a nadležna ciparska tijela nisu pokušala dokazati da je postojala „hitna društvena nužnost“ za sankcioniranje homoseksualnih radnji.

Povreda člana 8. (Pravo na poštivanje privatnog života) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Mjere za izvršenje presude (Zakon je izmijenjen).

A.D.T. protiv Ujedinjenog Kraljevstva (35765/97)

31.07.2000.

Podnositelj zahtjeva je iznio da je optužnica protiv njega i osuđujuća presuda zbog sudjelovanja u seksualnim radnjama s više odraslih muškaraca uz njihov pristanak u vlastitoj kući zadiranje u njegov privatni život.

Prema shvaćanju Suda sporne radnje bile su isključivo privatnog karaktera, zbog čega je diskreciono pravo tužene države bilo ograničeno. Nije postojala „hitna društvena nužnost“ kojom bi se opravdalo sporno zakonodavstvo ili njegova primjena u postupku protiv podnositelja zahtjeva.

Povreda člana 8. (Pravo na poštivanje privatnog života) Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Mjere za izvršenje presude (Zakon je izmijenjen).

Kriminalizacija homoseksualnih odnosa između odrasle osobe i maloljetnika; dobna granica za pristanak na spolni odnos

L. i V. protiv Austrije (39392/98 i 39829/98) te S. L. protiv Austrije (45330/99) (i neki drugi slični predmeti)

09.01.2003.

Podnositelj zahtjeva osuđen je zbog homoseksualnih spolnih odnosa s mladićima u dobi od 14 do 18 godina. Prema austrijskom pravu, spolni odnos odraslog muškarca s mladićima u dobi od 14 do 18 smatrao se krivičnim djelom, za razliku od spolnog odnosa s djevojkama iste dobne grupe.

Sud nije našao dostatno opravdanje za osporavani nejednaki tretman. Povreda člana 14. (Zabrana diskriminacije) u vezi sa povredom člana 8. (Pravo na poštivanje privatnog i porodičnog života).

Mjere za izvršenje presude (Zakon je izmijenjen).

B. B. protiv Ujedinjenog Kraljevstva (53760/00)

10.02.2004.

Podnositelj zahtjeva osuđen je zbog spolnog odnosa s maloljetnikom koji je imao 16 godina. Prema propisima koji su važili u to doba (1998-1999.) za homoseksualne radnje s muškarcima mlađim od 18 godina zakonom je bila predviđena kazna, dok je dobna granica za pristanak na spolni odnos u heteroseksualnim odnosima bila 16 godina.

Povreda člana 14. (Zabrana diskriminacije) u vezi s povredom člana 8. (Pravo na poštivanje privatnog i porodičnog života).

Mjere za izvršenje presude (Zakon je izmijenjen).

Vidi i slučaj *Sutherland protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (25186/94); dana 27.03.2001. izbrisan iz registra, nakon što je u novom zakonu definirana ista dobna granica za pristanak na spolni odnos kod heteroseksualnih i kod homoseksualnih veza).